Сали Ибрахим събира древните песъчинки на ромската култура

Читалище "Елит" - София, ни поднася като издател прелюбопитната книга на поетесата Сали Ибрахим "Пясък, разнесен от вятъра". В нея авторката прави опит да надникне в кладенеца на хилядолетията, за да се докосне до първичните корени на ромската култура, посели с времето семената си по цялата земя.

С похвално литературно усилие Сали Ибрахим ни връща към незапомнената епоха, когато са били създадени митичните индийски "Веди", сравнява с тях ромски предания и легенди, осмелява се да подскаже възможните посоки за културологичен анализ на ромския език, търси в него поезията и не пропуска да сложи акцент и върху ромската характерология и народопсихология. И най-важното - не се увлича по академични разсъждения, а илюстрира древната култура на ромите с най-автентични предания и легенди, разказани с литературен усет.

Всичко това, без съмнение, е една провокация към съвременния мислещ читател. Защото всеки, който добронамерено иска да разбере ромското светоусещане, ще открие в тази книга пребогат материал за формирането му в най-най-древни времена. И нищо чудно да стигне до мисълта, че призванието на ромската култура е тъкмо в това - да съхрани и да пренесе през векове, океани и най-далечни земи свидетелства за онези първозданни за морала, изкуството и хуманността времена на човечеството.

Книгата "Пясък, разнесен от вятъра" е своеобразен принос към възникналата в наши дни потребност от развитие на ромологията и може да служи за отправна точка на най-различни изследвания в тази област.

Искра ДИМИТРОВА

Речникът в Интернет "Dictionary.com" изтри обидна дефиниция за циганите

Обидна и расистка дефиниция на "циганин" беше махната от най-популярния речник on line след предприетата международна компания от ромски правозащитни организации по инициатива на Застъпническия проект "Приятели на ромите".

Дефиницията определяше циганите като скитническа раса... живееща от кражби, гадателство, отглеждане на коне, калайджийство и други". Тя беше махната от Dictionary.com след петиция на възмутени правозащитници от целия свят, качена също в Интернет. Много от онези, които я подписаха, видяха в дефиницията много по-голям проблем от самата нея. "Подобен коментар за която и да било друга етническа група щеше да доведе до съдебен иск", написа един тях. "Британските вестници сега отговарят в съда за използването на такъв език във връзка с "циганите". Днес това е чист расизъм", написа друг. Въпросът привлече вниманието на няколко утвърдени международни организации за правата на ромите и на медиите. Чешкото издание на Би Би Си качи на уеб сайта си статия за проблема.

Под петицията сложиха подписите си 207 души, представляващи различни ромски организации. Сред тях е и подписът на Ян Ханкок.

Първоначално от Dictionary.com не реагираха на протеста. Но след като от Застъпническия проект го направиха публично достояние, представителка на собствениците на Dictionary.com отговори. Тя каза, че те са махнали обидната дефиниция и че благодарят за това, че им е било обърнато внимание за допуснатата грешка, защото те не са искали да обидят едно или друго малцинство, а само автоматично са качили на сайта си базата данни, някои от които вече не са съвременни. Обидната дефиниция е от електронната база данни, създадена през 1998 по речника Webster, издаден през 1913 година.

Това беше първата кампания, инициирана от Застъпническия проект "Приятели на ромите" с координатор Евелина Георгиева.

"Този резултат е пример за това какво може да се постигне, ако всички работим заедно - ромите от много различни страни и общности заедно с нашите приятели, които не са роми", коментира основателката на Международната организация "Всички цигани".

КНУДСЕН

от стр. 1 • ддрроомм е н д а р

Един непознат свят отвори врати

Дойдоха и похапнаха от баницата, от ястията на кукленските роми, полюбопитстваха за многото заглавия на книги посветени все на ромите, тяхната история и култура, удивяваха се на майсторлъка на печкаря Иван Ангелов, на снимките на Райчо Чапразов, на музиката на Здравко Здравков и Красимир Джамбазов дълго коментираха ттанците и песните на Романи чълхъя... Един нов живот на панаира ги привлече, направи ги по-весели и уверени.

Ако си видял и чул, макар и не всичко, което се случи, през четирите дни във втора палата на панаира, не може да не повярваш на думите на неговия първи стопанин г-н Радев:

- Ние ще успеем. Твърдо сме убедени, че ще успеем. Всички ще видят, че най--напредничавите роми са достойни да покажат себе си. Искам да поздравя първите, тези, които намериха сили да направят първата крачка.

ддрроомм е н д а р

Нямаме дума за свобода

Преди осем години прочетох една февруарска статия на вестник " Дром дромендар" . Тя бе по повод честването смъртта на Васил Левски. И днес мога да цитирам последното изречение по памет "И да ти кажа, Апостоле - на моя език няма дума за СВОБОДА." Статията бе на главния редактор на вестника, Васил Чапразов. Замислих се и реших да опитам да се включа поне малко в списването му. Досега успявам, макар и не винаги, когато мога и искам.

Тази есен вестникът навърши десет години от издаването на първия си брой.

Мисля си - колко са всъщност десет години? Много и малко. Много са, ако ги преценяваме като част от човешкия живот - кажи-речи, повече от една десета от човешкия ни живот. Едно новородено дете след десет години вече започва да разбира в какъв свят живее, да се интересува от живота на останалите, да се грижи за външния си вид, да се притеснява как го възприемат, да опитва да изразява собственото си мнение, дори и да го наказват за това. Как да не са много десет години, та дори и за живота на един вестник!

Но и колко малко са десет години за живота на един вестник!

На фона на лудия ни печатен пазар, когато почти отвсякъде ни заливат с информационна жълта, синя, червена и многоцветна помия, по семинарите и в лични разговори много български журналисти нееднократно признаваха, че този вестник се списва на най-добрия литературен български език, и в повечето случаи от роми! Нека го обясни това някой съсоглед противник на идеята за интеграция чрез образование, ако може! А и на ромите - причерняло им от еднопосочните заглавия в другите вестници - тоз откраднал, оня убил... И как така - все от нашите?! Отварят нашия вестник и разбират, че се случват и други неща - празнува се Банго Васил, организации се създават, млади хора се образоват, става реч и за политика, и за изкуство, я, какви хубави приказки сме имали - все неща, които в другите вестници не отбелязват. И малко по малко започват да го търсят, да го четат хората - аз съм имал случаи, когато един вестник минава през петшест семейства, всички искат да видят, да им прочетат - значи, и такова нещо имало, наш вестник. Е, още много малко могат да си позволят абонамент, но и това започва да се случва.

Ако трябва да отговоря, какво за мен е този вестник - той ми е като пристанище, на което се връщам от дълъг път през екологично замърсения информационен океан у нас. Личният ми живот за тези десет години също се промени не малко и заради познанството ми с част от хората, списващи вестника, подвижния му редакционен екип. Няма да скрия, че съм горд, че понякога участвам с някоя и друга новина в него. Тук, на тези страници, е едно от малкото места в живота ми, където се чувствам свободен ром в наистина свободна държава .

Честит ти празник, "Дром дромендар"!

Стоян БУДАКОВ